

Flyktingar fick fristad på Kumla herrgård

Den 27 januari uppmärksammas den internationella minnesdagen för Förntelsens offer. Tusentals judiska flyktingar kom till Sverige efter andra världskriget och en liten grupp fann en fristad på Kumla herrgård i Tyresö.

Den 27 januari samlas människor över hela världen i manifestationer för att minnas förntelsen, en fruktansvärd del av historien då nära sex miljoner miste sina liv i nazisternas folk mord. Dagen uppmärksammas även för att påminna om vad som kan hända om debatten om demokrati och mänskliga rättigheter inte hålls vid liv. Den 27 januari var det 77 år sedan fångarna i förntelselägeret Auschwitz-Birkenau befriades.

I SAMBAND MED krigsslutet kom tusentals av de överlevande judarna till Sverige. Traumatiserade och sjuka människor fick plats på sanatorier och i flyktingförläggningar runt om i landet. En liten grupp av dessa hamnade i Tyresö, och bodde mellan 1946–1949 i ett kollektiv på Kumla herrgård. Flyktingarna var medlemmar i det judiska socialistiska arbetarpartiet Bund. De fick hjälp med visum och att hitta ett gemensamt boende genom Paul Olberg, som var Sveriges representant för Jewish Labour Committee.

EDA RAK var en av dem som bodde i Kumla herrgård under den här

Judiska flyktingar på Kumla Herrgård.

Fotograf: Okänd

tiden. Hennes föräldrar var av judisk härkomst och bodde i Warszawa då Polen invaderades av Tyskland 1939. Med en illavarslande föräning om vad som skulle komma flydde de österut, där de blev tillfångatagna och satta i sibiriskt arbetsläger. Efter krigsslutet återvände de till Polen, där Eda föddes 1945. Alldeles för många vänner och släktingar var döda och det var inte tryggt att stanna i Polen. Tack vare Paul Olberg kom de till Sverige och Kumla herrgård.

FLYKTINGARNA SOM kom till Kumla var krigsdrabbade; de hade förföljts och suttit i arbets- eller koncentrationsläger. Flera av dem var så kallade ghetto-änkor efter män som stupat under upproret i Warszawas ghetto 1943. Trots att kollektivets vuxna måste ha känt både vemod och ångest av sina minnen och förluster, minns Eda Rak sina tidiga barndomsår från Kumla herrgård som en magisk tid. Fastän

hon då var ett litet barn, minns hon det stora huset, vänliga grannar och dagar fyllda med fri och lycklig lek i de lantliga och gröna omgivningarna i Trollbäcken.

EDA FLYTTADE med sina föräldrar till New York år 1950. Trots att de var fria i Sverige var de rädda för förtryck och ville komma långt bort från Europa. Eda som idag är 76 år gammal, bor fortfarande i New York. Och trots att de sedan länge bor på olika platser i världen, har Eda nära kontakt med de barn hon lekte med på Kumla herrgård för mer än sjuttio år sedan. Edas liv har präglats både av hennes föräldrars traumatiska historia och av sina egna minnen av en lycklig barndom i frihet i Sverige. 2013 återvände hon till Tyresö för att besöka den plats hon har så ljusa hägkomster av.

Läs mer av Eda Raks berättelse och om de judiska flyktingarna på Kumla herrgård på tyreso.se.

BARNTEATER

FOTO: KENNETH FROM

Dripp, Dropp drippelidropp

Den musikaliska föreställningen Dripp, Dropp drippelidropp är fantasifull och lekfull, där Annika alias Aqua och dockan Vesi far på äventyr både över och under vatten. Evenemanget är kostnadsfritt men du behöver boka plats.

TID: Lördag 29 januari kl 11.30 och 13.00

PLATS: Biblioteket i Tyresö centrum, Östangränd 7

tyreso.se/biljetter

SAMRÅD

Detaljplan Kumla 3:175, Lönnvägen 22

Var?

Planområdet ligger cirka 300 meter från Fornuddens park och skola samt cirka 1 km från Trollbäckens centrum.

Vad?

- Gruppboende (LSS) med cirka 6 lägenheter
- Ny bostadbebyggelse i en våning med tillhörande komplementbyggnader och utemiljöer.

Vad tycker du?

- Detta är ett förslag som vi gärna vill höra dina åsikter om.
- Lämna dina synpunkter mellan 21 januari och 14 februari 2022.
- Delta på digitalt samrådsmöte 1 februari.

Se hela planförslaget och läs hur du yttrar dig på webben.

Tyck till senast 14/2

tyreso.se/lonnvagen

Dags att välja skola

Nu har skolvalet öppnat för barn som ska börja förskoleklass eller årskurs 7 läsåret 2022/2023.

Mellan den 18 januari och den 20 februari görs valet via e-tjänst. Vårdnadshavare har fått brev hem med information om hur valet går till.

På tyreso.se/skolval hittar du datum och tider för informationsmöten. De flesta skolorna håller i år digitala möten.

tyreso.se/skolval

tyresö kommun